

**UNIVERZITET ZA POSLOVNI INŽENJERING I MENADŽMENT
BANJA LUKA
EKONOMSKI FAKULTET**

**Diplomski rad
POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA U REPUBLICI SRPSKOJ I
BOSNI I HERCEGOVINI U POREČENJU SA OKRUŽENJEM I
ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE**

**Mentor: prof dr Zoran Tegeltija
Komentor: mr Dragana Kovačević**

BANJA LUKA, JULI 2016

MARIO ŠTRKI

*Hvala mojoj porodici,
sinu Matiji i supruzi Danijeli
kojima posve ujem ovaj rad.*

Pod moralnom i krivi nom odgovornoš u izjavljujem da sam ja autor ovog rada te sam upoznat da sam, ukoliko se utvrdi da je rad plagijat, odgovoran za štetu pri injenu Univerzitetu za poslovni inženjering i menadžment, kao i autoru originalnog rada.”

SAŽETAK

Područje istraživanja ovog diplomskog rada je komparacija poreza na dohodak fizičkih lica u Republici Srpskoj, posmatrana kroz vrijeme i u poreznoj okruženju sa okruženjem i zemljama Evropske unije, kao i efekti poreza na dohodak i ekonomski razvoj.

Cilj je da se u diplomskom radu prikupe, srede i proanaliziraju podatci o porezu na dohodak u Republici Srpskoj, zemljama okruženja i Evropske unije i da se ti podaci uporede kroz poreske reforme koje su se permanentno provodile, a imaju i u vidu proces globalizacije, sa problemima međunarodne poreske konkurencije.

Republika Srpska je od 2001. godine pokrenula značajne poreske reforme u oblasti poreskog sistema koje su obezbijedile smanjenje poreskog opterećenja, koje je jedno od najnižih u regionu, a stabilan i konkurentan poreski sistem je jedan od elemenata ukupnog privrednog ambijenta koji utiče na priliv investicija i privredni rast, a reforme poreskog sistema, sprovodile su se i u cilju harmonizacije propisa sa propisima Evropske unije. Tokom izrade diplomskog rada, metode koje sam koristio u istraživanju u svrhu saznanja svih relevantnih informacija i njihove adekvatne obrade su: (metoda prikupljanja podataka, analize podataka, klasifikacije, komparacije, logička metoda i dr.

Ključne riječi: porez na dohodak, reforme, globalizacija, harmonizacija, komparacija.

SUMMARY

The subject of this thesis is the comparison of the tax on personal income in The Republic of Srpska in chronological order, with those used in surrounding countries and in the countries members of European Union, as well as the effects of taxes on income and economic development.

The goal of the thesis is to collect, to organize and to analyze data on income tax in the The Republic of Srpska, as well as in the neighboring countries and the members of European Union, and to compare them through tax reforms that has been carried out continuously, having in mind the process of globalization and the problems of international tax competition.

The Republic of Srpska has launched a major tax reform in the tax system in 2001. This tax reform provided decreasing of tax burden, which is one of the lowest in the region, as well as stable and competitive tax system, as one of the element of overall economic environment. It is also affecting the inflow of investments and economic growth and tax reform, and implemented in order to harmonize legislation of The Republic of Srpska with EU acquis. The methods used in the research for the purpose of this thesis, were: a method of data collection, data analysis, classification, comparison, logical method, etc.

Key words: income tax, reform, globalization, harmonization, comparisons.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2 NASTANAK,POJAM I OSTALE KARAKTERISTIKE POREZA.....	2
2.1. Nastanak poreza	2
2.2. Pojam poreza.....	4
2.3. Osnovne karakteristike poreza.....	5
3. OPRAVDANOST,ELEMENTI I CILJEVI OPOREZIVANJA.....	7
3.1. Teorijske postavke opravdanosti poreza.....	7
3.2. Elementi oporezivanja.....	11
3.2.1. <i>Li ni elementi oporezivanja</i>	11
3.2.2. <i>Materijalni elementi oporezivanja</i>	12
3.3. Ciljevi oporezivanja.....	14
4.HARMONIZACIJA PORESKIH SISTEMA U EVROPSKOJ UNIJI.....	19
4.1.Poreska harmonizacija.....	19
4.2.Harmonizacija direktnih poreza u Evropskoj uniji.....	22
4.3.Harmonizacija poreza na dohodak građana.....	24
4.4.Klasifikacija poreza OECD i posmatranje kretanja kroz vrijeme.....	26
5.SAVREMENA KRETANJA NA PODRUČJU OPOREZIVANJA U REPUBLICI SRPSKOJ,BOSNI I HERCEGOVINI I ZEMLJAMA OKRUŽENJA.....	29
5.1.Poreska reforma.....	29
5.2.Reforma poreza na dohodak.....	33
5.4.Porez na dohodak u Republici Srpskoj,Bosni i Hercegovini i zemljama okruženja....	38
6. EFEKTI POREZA NA DOHODAK I EKONOMSKI RAZVOJ.....	42
7.ZAKLJUČAK.....	45
LITERATURA.....	47

SADRŽAJ TABELA

Tabela 4.5. Porez na dohodak zemalja EU u periodu od 2008 god.do 2014 god.....	28
Tabela 4.6. Porez na dohodak zemalja EU i njegovim učešćem u BDP od 2008 do 2014 godine.	29
Tabela 5.3. Uporedni prikaz poreza i doprinosa u RS i zemljama okruženja (2009).....	37
Tabela 5.5. Uporedni prikaz stopa poreza i doprinosa u RS i zemljama okruženja u (2016) godini.	40
Tabela 5.6. Porez na dohodak građana kao dio BDP-a u RS (2011-2015)godina.....	40
Tabela 5.7. Učešće prihoda od poreza u ukupnim prihodima.....	41
Tabela 6.1.Učešće doprinosa na socijalno osiguranje u društvenom proizvodu u %.....	43